

EGK 419 DEĞERLER EĞİTİMİ IV. HAFTA DR. MEHMET ALI ÇALGAN

Güvenilirlik Erdemi

DERS İZLENESİ

1. Güvenilirliğin Tanımı
2. Güvenilirliğin Önemi
3. Değerler Eğitiminde Güvenilirlik

GÜVENİLİRLİĞİN TARİFİ VE ÖNEMİ

Dürüst olmak, doğru sözlü olmak ve verdiği sözü tutmak, kısaca güvenilir olmak toplumsal ilişkilerde son derece önemlidir. Zira kimse kendisine yalan söyleyen ve kendisini aldatan bir kişiyle sağlıklı bir dostluk kuramaz.

GÜVENİLİRLİĞİN TARİFİ VE ÖNEMİ

«Bireysel ve toplumsal açıdan huzurlu olmak için yalandan sakınmak önemlidir. Bu durum, bireylerin kendi iç tutarlılıklarını sağlayarak vicdanen rahat olmaları için de gereklidir.» (Hadislerle İslam, 3/398)

GÜVENİLİRLİĞİN TARİFİ VE ÖNEMİ

“Hasan b. Ali’ye, "Resûlullah’tan (sav) ne öğrendin?" diye soruldu. Dedi ki, "Resûlullah’tan (sav) şunu öğrendim: Seni şüphelendireni bırak, şüphelendirmeyene bak. Çünkü doğruluk kalbin (tereddütsüz biçimde) huzura ermesidir. Yalan ise şüpheden ibarettir." ”

(Tirmizî, Sıfatü’l-kıyâme, 60)

ÇOCUKLARA YALAN SÖYLEMEME

Rasûlullah (sav), bir annenin çocuğunu çağırıp, “Gel sana bir şey vereceğim.” dediğini işitince kadına, “Ona ne vereceksin?” diye sormuş, “Kuru hurma.” cevabını alınca da şöyle buyurmuştur: “Dikkatli ol, ona bir şey vermemiş olsaydın, bu senin için bir yalan olarak yazılacaktı.” (Ebû Dâvûd, Edeb, 80)

GÜVENİLİRLİĞİN ÖNEMİ

“Doğruluktan ayrılmayın. Çünkü doğruluk (insanı) iyiliğe, iyilik de cennete götürür. Kişi devamlı doğru söyler ve doğruluktan ayrılmazsa Allah katında "doğru/sıddîk" olarak tescillenir. Yalandan sakının! Çünkü yalan (insanı) kötülüğe, kötülük de cehenneme götürür. Kişi devamlı yalan söyler, yalan peşinde koşarsa Allah katında "yalancı/kezzâb" olarak tescillenir.” (Müslim, Birr, 105).

GÜVENİLİRLİĞİN ÖNEMİ

Bir mümin hoşlanılmayan bazı özelliklere sahip olabilir, olaylar karşısında korkak tavırlar sergileyebilir ama onun yalancı biri olması asla kabul edilemez. (Muvatta', Kelâm, 7)

GÜVENİLİRLİĞİN ÖNEMİ

“Konuştuğu zaman yalan söyleyen kimse, Allah’a ve âhîret gününe (tam mânâsıyla) inanmamıştır.” (el-Hindî, Kenzü’l-ummâl, III, 874.)

“Yalancılıktan kaçının. Çünkü ister ciddi olsun, isterse şaka yollu olsun yalan söylemek Müslüman’a yakışmaz.” (İbn Mâce, Sünnet, 7)

GÜVENİLİRLİĞİN ÖNEMİ

“Münafığın alâmeti üçtür: Söz söylediği zaman yalan söyler, vaad ettiği vakit sözünde durmaz, kendisine bir şey emanet edildiği zaman hıyanet eder.” (Buhârî, Edeb, 69)

“Müminde hıyânet ve yalan dışında diğer tüm huylar bulunabilir.”
(Ahmed b. Hanbel, Müsned, 36/504)

GÜVENİLİRLİĞİN ÖNEMİ

“Bana kendi adınıza altı şeyin güvencesini verin, ben de size cennetin güvencesini vereyim: Konuştuğunuzda doğru söyleyin, söz verdiğinizde sözünüzü tutun, size (bir şey) emanet edildiğinde ona riâyet edin, iffetinizi koruyun, gözlerinizi (bakılması yasak olandan) sakının ve ellerinizi (haramdan) çekin. (Ahmed b. Hanbel, Müsned, 37/417)

GÜVENİLİRLİĞİN ÖNEMİ

“Emaneti (güvenilirliği) olmayanın imanı yoktur; ahde vefa göstermeyenin ise dini yoktur.” (Ahmed b. Hanbel, Müsned, 3/135)

Hız. Ömer: “Bir kimsenin ne namazı, ne de orucu sizi yanıltmasın. Dileyen oruç tutar, dileyen namaz kılar, ancak emaneti olmayanın dini yoktur.” (Beyhakî, Şuabü’l-îmân, 7/218)

“Kusurunu açıklamadığı bir malı satan kimse, daima yüce Allah’ın gazabı altındadır ve melekler ona sürekli lânet ederler.” (İbn Mâce, Ticâret, 45)

GÜVENİLİRLİĞİN TARİFİ VE ÖNEMİ

“Bir konuda seni tasdik ettiği (sana inandığı) hâlde kardeşine yalan söylemen ne kadar büyük bir ihanettir!” (Ebû Dâvûd, Edeb, 71)

“Her duyduğunu söylemesi kişiye yalan olarak yeter!” (Ebû Dâvûd, Edeb, 80)

GÜVENİLİRLİĞİN ÖNEMİ

Allah Resûlü (sav), oruçlu olduğu hâlde yalanı terk etmeyen şahısların aç ve susuz kalmalarına Allah'ın ihtiyacı olmadığını bildirmiştir.
(Buhârî, Savm, 8)

Böylelerinin oruçtan nasibi sadece aç ve susuz kalmak olabilir.
(Dârimî, Rikâk, 12)

GÜVENİLİRLİĞİN ÖNEMİ

Allah Rasûlü (sav) yalnızca üç durumda yalana izin vermiş, kişinin yuvasının huzurunu düşünerek eşini memnun etmesi için, kûs olan insanları barıştırmak için ve savaşta ordu menfaati için yalan söylenebileceğini haber vermiştir. (Tirmizî, Birr, 26)

GÜVENİLİRLİĞİN ÖNEMİ

Sevgili Peygamberimiz, büyük günahların en ağırını sayarken Allah'a şirk koşmayı ve anne-babaya itaatsizliği zikrettikten sonra birden doğrularak, “İyi dinleyin bir de yalan söylemek ve yalan şahitlik yapmaktır.” buyurmuştur. Bu sözü o kadar çok tekrarlamıştır ki, orada bulunan sahâbîlerden biri, Allah Resûlü'nün (sav) neredeyse hiç susmayacağını zannetmiştir. (Buhârî, Edeb, 6)

GÜVENİLİRLİĞİN ÖNEMİ

“Eğer bir satıcı, doğru söyler ve gerekli açıklamalarda bulunursa, alışverişi bereketlendirilir. Eğer yalan söyler ve kusurları gizlerse, alışverişinin bereketi yok olur.” (Nesâî, Büyû’, 4)

Rasûlullah (sav), müminleri alışveriş esnasında yalan yere yemin etmekten özellikle sakındırmış, Allah’ın kıyamet gününde, yalan yere yeminlerle malını satmaya çalışan kimselerin yüzüne bakmayacağını ve onlarla konuşmayacağını haber vermiştir. (Müslim, İmân, 171)

GÜVENİLİRLİĞİN ÖNEMİ

Rasûlullah (sav) bir gün çarşıda dolaşırken bir ekin yığınının yanına gelmişti. Elini kontrol amacıyla ekin yığınının içine daldırınca parmakları ıslanmıştı. Bunun üzerine, sahibine hitaben, “Bu ne?” diye sormuş, o da, “Malım yağmurda ıslandı ey Allah’ın Elçisi!” demişti. Fakat Peygamberimiz bu izahı yeterli bulmayarak, “Madem öyle, ıslak kısmını insanlar görsün diye yığının üstüne koysaydın ya!” diye uyardıktan sonra, “Bizi aldatan, bizden değildir.” buyurmuştur. (Müslim, İmân, 164)

DEĞERLER EĞİTİMİNDE DÜRÜSTLÜK

Öğrencilere dürüstlük erdemi anlatılırken, her erdemde olduğu gibi, bu konuda örnek teşkil edecek davranışlar sergilemek önemlidir.

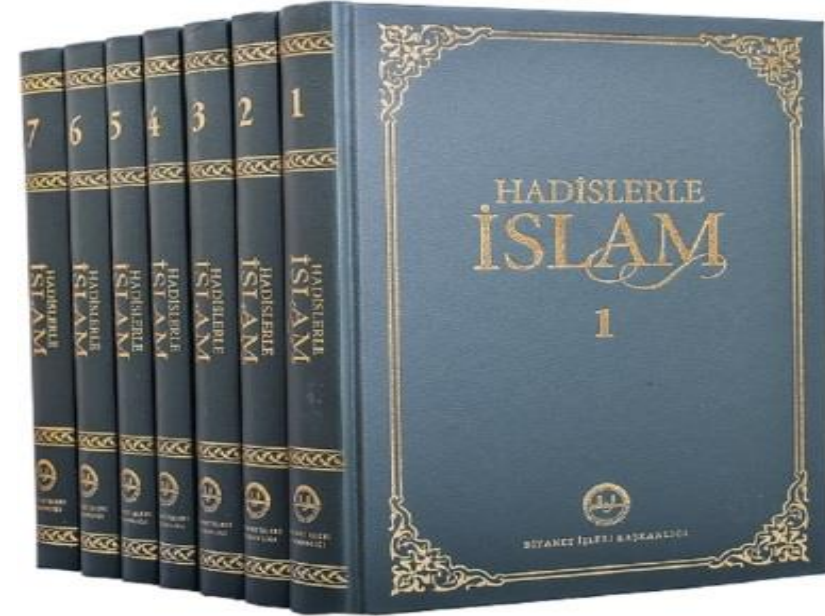
Öğrencilerin yalan söylemenin arkadaşlıkları zedeleyeceğini, kısa vadede kârlı gözükse de uzun vadede zararlı olduğunu anlamalarına yönelik bilgilendirmeler yapılmalıdır.

DÜRÜSTLÜK

Hadislerle İslam isimli eserin 3. cildinde yer alan «Doğru Sözlü Olmak: Her Zaman Doğru Konuşmak» isimli bölümü okuyalım.

<https://hadislerleislam.diyamet.gov.tr/>

ÖZET

1. Güvenilirliğin Tanımı
2. Güvenilirliğin Önemi
3. Değerler Eğitiminde Güvenilirlik